

Van mavo naar havo: het lukt alleen met extra inzet

TEKST: JURGEN VAN DIJK

BEELD: PICASSO LYCEUM EN SCHOLEN AAN ZEE

Doorstromen van mavo naar havo is iets wat menigeen wil, maar het is niet gemakkelijk. Is het waar dat scholen de doorstroming ontmoedigen uit financiële motieven? Naar School vroeg het aan vijf openbare scholen in het land. Wat blijkt: de scholen bieden tegenwoordig een extra programma om leerlingen die het in zich hebben, te helpen bij de doorstroming naar de havo. Want: 'Voorbereiden is beter dan falen.'

Anmoedigen of ontmoedigen: scholen doen het allebei, maar altijd in het belang van de leerling. Zo zegt Peter van Dam, teamleider van de locatie Mavo aan Zee van **Scholen aan Zee** in Den Helder: 'Een jaartje flierefluiten in 4 havo voordat ze doorstromen naar het mbo, dat willen we liever niet. We ontmoedigen daarom dat leerlingen zonder de capaciteiten, werkhouding en motivatie toch de havo gaan doen.'

Convenant

Mavo aan Zee wil alleen gemotiveerde leerlingen laten doorstromen die kans van slagen hebben. En dat lukt, zegt Van Dam. 'De mavo-leerlingen die hier instromen in 4 havo doen het goed, af en toe zelfs beter dan de andere havisten. Daar is dan wel een intensief traject aan voorafgegaan. Daarmee zijn we begonnen omdat het vier jaar geleden helemaal niet zo goed ging met

Derdeklassers van de Mavo aan Zee in Den Helder. Ze kunnen straks naar het mbo, of doorstromen naar de havo. Voor die laatste weg is wel wat extra inzet nodig.

'Het moet kans van slagen hebben'

de doorstroom mavo-havo. Veel leerlingen haakten na twee maanden op de havo al af. Mavo aan Zee tekende toen samen met scholen in de omgeving een convenant om leerlingen beter voor te bereiden op de doorstroming mavo-havo.'

Dat convenant is de Toelatingscode vmbo-havo, ontwikkeld door de VO-raad. Het houdt in dat potentiële doorstroomleerlingen extra les krijgen in Nederlands, Engels en wiskunde. Ook bekijkt de school of ze het systeem, het niveau en de cultuur van de havo aankunnen. Bovendien speelt het gemiddelde eindcijfer van de mavo-examens een rol. Dit moet op Mavo aan Zee een 6,8 zijn. Van de gegadigden valt meestal de helft al af tijdens het voorbereidingstraject; zij kiezen toch voor het mbo.

'Het is geen ontmoediging, maar een eerlijke kans'

'Waardevolle route'

Ook **OSG Willem Blaeu** in Alkmaar maakt gebruik van een convenant, een norm van 6,8 en extra aandacht voor vakken als wiskunde. Dit sinds vier jaar geleden werd geconstateerd dat de doorstroming op de school van mavo naar havo minimaal was. Inmiddels is die doorstroming flink toegenomen, vertelt plaatsvervangend rector Jos van der Maas. En dat bevalt de school. 'Het is een waardevolle route', zegt Van der Maas. 'De doorstroming biedt kansen aan leerlingen.' Dat de doorstroming door scholen en overheid wordt ontmoedigd, is een beeld dat hij niet herkent. 'Geld speelt hierbij geen enkele rol', zegt hij.

Realiteit

Jeroen van Grunsven, rector van het **Picasso Lyceum** in Zoetermeer, vindt dat de Tweede Kamer gaat voor het ideaal als zij zegt dat leerlingen als vanzelf moeten kunnen doorstromen van de mavo naar de havo. 'Ik vind het kortzichtig als je daarbij de realiteit uit het oog verliest.'

Die realiteit is volgens de rector dat het mavo-curriculum nog niet altijd aansluit op dat van de havo. 'Doorstromen is dan lastig. Leerlingen uit 4 mavo hebben achterstanden ten opzichte van hun collega's uit 3 havo.' Daarom ook hier sinds vier jaar een convenant met 6,8 als minimale eis om door te stromen van mavo 4 naar havo 4, plus extra aandacht voor wiskunde, Nederlands en Engels. Maar ook nog wat andere eisen. Van Grunsven: „Waar het bijvoorbeeld om fout ging was een achterstand op scheikunde. Leerlingen met een natuurprofiel kwamen hierdoor in de problemen.' Ook verzorgt de school een inhaalprogramma voor wiskunde vanwege hiaten in het curriculum.

Keihard ontmoedigen doet het Picasso Lyceum niet, eisen stellen wel en het keurt 'tussendoor gefrut' (een jaar in havo 4 en dan toch maar naar het mbo) af. 'Maar', zegt Van Grunsven, 'als iemand het op de mavo erg goed doet, willen we diegene ook de kans geven op de havo. Bij ons kunnen ze zelfs al op de mavo versnellen (en eerder examen doen) of zelfs een vak doen op een hoger niveau.'

Volgens de rector heeft het beleid niet met geld te maken maar wel met efficiency.

Peter van Dam van Scholen aan Zee in Den Helder: 'Nu doen onze mavo-leerlingen het soms nog beter dan de havisten'.

Jeroen van Grunsven van het Picasso Lyceum in Zoetermeer: 'Niet de realiteit uit het oog verliezen'.

'Wij streven naar efficiënte leerwegen, die passen bij de talenten van de leerlingen. Dat is voor iedereen het beste.'

Mavo-havo-coach

Bij het **Dr. Nassau College** in Assen hadden sommige ouders moeite met het aanscherpen van de eisen voor doorstroming van vmbo naar havo. Dat gebeurde nadat de 1600 leerlingen tellende school maatregelen had genomen toen maar liefst de helft van doorgestroomde leerlingen in 4 havo bleef zitten (20 van de 40) of vanuit 4 havo afstroomde naar het mbo.

Maar Albert Noord, directeur van de havo/vwo-locatie van de school in Assen, kon de ouders uitleggen dat het voor leerlingen beter is om een gedegen voorbereiding te krijgen op de doorstroming, dan te falen. 'Het is geen ontmoediging maar biedt een eerlijker kans.'

Naast de aanscherping zijn er diverse extra maatregelen genomen om de leerlingen beter te begeleiden in de overstap naar havo 4. Zo is er een mavo/havo-coach aangesteld, zijn er aansluitmodulen ingevoerd en draaien leerlingen van 4 mavo al enkele uren per week mee op de havo. Inmiddels rondt aan het Dr. Nassau College 80 procent van de doorgestroomde leerlingen de havo met succes af.

Motivatie

In Tilburg, op het **Beatrix College**, stroomt 7 tot 15 procent van de mavo-leerlingen door naar de havo. 'Wij hebben die route al jaren', zegt rector Niek Bootsma. 'Ik heb de landelijke discussie gevolgd, de uitspraken dat iedereen moet kunnen doorstromen, maar dat is natuurlijk niet zo in de praktijk.' Het Beatrix College wil de mavo-leerlingen zeker de kans bieden, maar vindt hun motivatie heel belangrijk. Ook aan de cijfers worden hier behoorlijke eisen gesteld. In vmbo-tl 4 loopt een voorbereidingstraject voor 4 havo van januari tot juni. Aan de aspiranten wordt de vraag gesteld wat zij op en met de havo denken te bereiken. Er is een voorlichtingsavond, er zijn motivatiegesprekken en de school kijkt welke leerlingen kunnen doorstromen. 'En ook in havo 4 vangen we deze leerlingen goed op,' zegt Bootsma. In september en oktober van dat schooljaar zijn er terugkom-bijeenkomsten om te zien hoe de keuze de leerlingen bevalt. ◀